

35-й випуск щотижневого дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 01-08.01.2023

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з [бази Yale's School of Management](#), сайтів pravda.com.ua, squeezingputin.com, <https://bloody.energy/leave-russia.org> та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо. KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання з проєктом leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів. Крім того, ми стали партнерами з [Rubargo](#). Rubargo — застосунок, який дозволяє перевірити, які бренди чи компанії продовжують працювати в Росії просто відсканувавши їх штрих-коди.

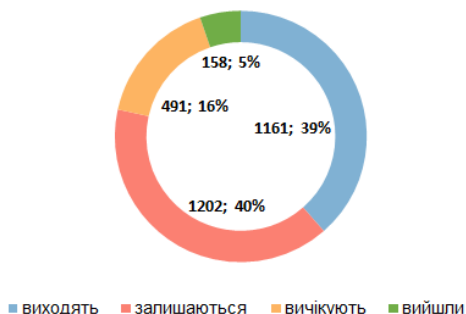
ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 08.01.2023

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 202 (-2 за тиждень)
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 491 (+1 за тиждень)
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 161 (-6 за тиждень)
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 158 (+11 за тиждень, +16 за місяць)

Станом на 08 січня ми ідентифікували близько 3 012 компаній, організацій і їх брендів з 86 країн та 56 галузей і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для ~1 300 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі) та оновили дані за 2021 рік, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько \$177,3 млрд), локальну виручку (на загальну суму \$294,9 млрд), локальні активи (на загальну суму \$281,0 млрд), а також персонал (близько 1,391 млн осіб) і сплачені податки (близько \$24,4 млрд). 1 652 іноземних компаній вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про 158 компаній, які [завершили продаж свого бізнесу в Росії](#) на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації (оновлення за грудень цього тижня дозволило нам ідентифікувати ще 16 компаній, які вийшли).

Як видно з таблиць нижче, станом на 08 січня компанії, які вже повністю вийшли з РФ, мали щонайменше 297,0 тис чол персоналу, \$41,0 млрд річного доходу, \$33,9 млрд капіталу та \$36,0 млрд активів; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали 172,4 тис чол персоналу, \$34,1 млрд річного доходу, \$14,7 млрд капіталу та \$16,6 млрд активів; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали 335,3 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$55,3 млрд, \$28,9 млрд капіталу і \$33,3 млрд активів.

KSE Institute
Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній
США	688
Німеччина	372
Великобританія	255
Японія	164
Франція	159
Швейцарія	137
Китай	112
Італія	103
Нідерланди	93
Фінляндія	87

Галузь	Кількість компаній
FMCG/споживчі товари	301
Фінанси та платежі	206
ІТ	189
Енергетика, нафта і газ	169
Промислове обладнання	162
Автомобілебудування	157
Фарма, охорона здоров'я	149
Електроніка	147
Їжа та напої	127
Виробництво	111

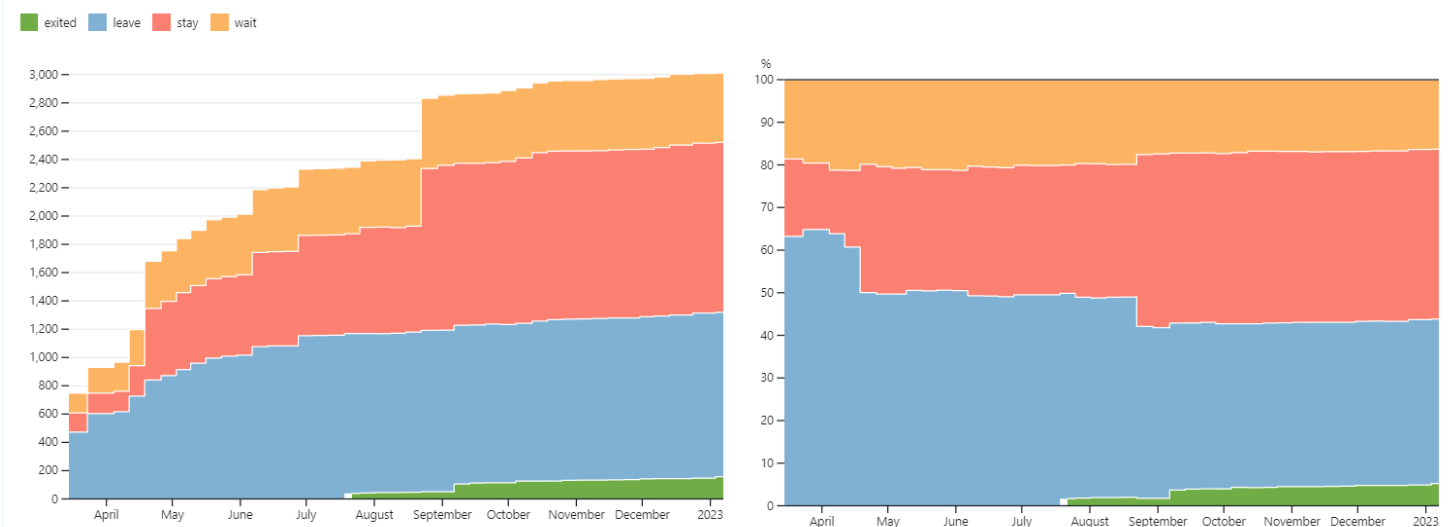
¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~1 300 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол	Активи, млн дол	Податки, млн дол
	вийшли	296 973	41 025	33 859	36 041	3 218
	виходять, в т.ч.:	507 645	89 445	43 658	49 891	3 797
	намір про повний вихід	172 381	34 118	14 731	16 560	1 417
	призупинення операцій	335 264	55 327	28 927	33 331	2 380
	вичікують	275 515	94 041	67 367	118 972	13 378
	залишаються	310 863	70 391	32 422	76 137	3 982
	Всього	1 390 996	294 902	177 306	281 041	24 375

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останніх 4 місяців співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько 38,5% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 39,9% все ще залишаються присутніми в країні, 16,3% вичікують і лише 5,2% здійснили повний вихід³.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 158 компаній, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в них працювало 21,3% персоналу, зайнятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 12,8% активів, 19,1% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, лише в минулому році вони генерували виручки на 41,0 млрд дол або 13,9% від всієї виручки і сплатили 3,2 млрд дол податків або 13,2% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 300 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

² Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям, а станом на 28/08/2022 ми оновили дані для ще 422 компаній даними по персоналу, доходу, капіталу та активам за 2021 рік. Також, ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE "вийшли".

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЄГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org/) на сайті <https://leave-russia.org/>.

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС: На вихід з РФ. Підсумки грудня 2022 року

Особливу увагу в нашому проєкті ми приділяємо компаніям, які мають в Росії власні юридичні особи, сплачують податки, винаймають персонал, тощо.

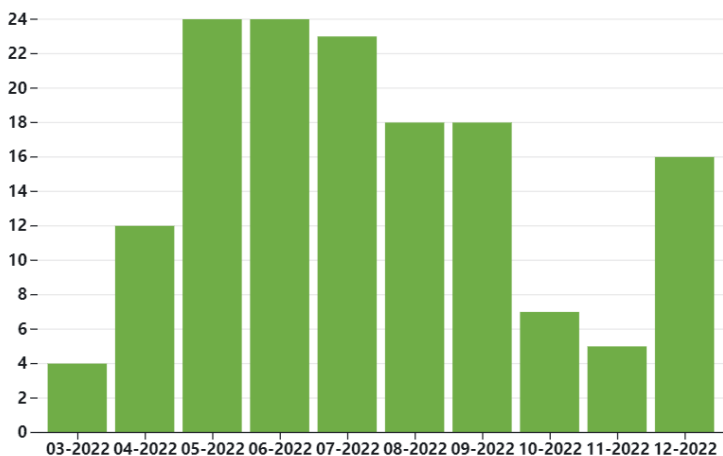
Таких близько 1,3 тис із виручкою більше 290 млрд дол США. І мінімум 158 з них вже продали місцеві компанії і покинули ринок РФ.

В цьому дайджесті ми підіємо підсумки грудня 2022 року.

Головними ньюсмейкерами грудня стали автомобільні корпорації. В кінці листопада [Nissan](#) продав свій завод в РФ, а 13-14 грудня асоційовані з Volkswagen компанії [MAN Truck&Bus SE](#) та [Scania AB](#) продали ТОВ "МАН Трак энд Бас РУС" та ТОВ "Скания - Русь на користь

місцевих партнерів. До цього MAN і Scania займали 12% ринку комерційних автомобілів в РФ.

8 грудня угоду з продажу деяких активів закрила шведська група [Volvo](#) (вона продала ТОВ "ВОЛЬВО ФИНАНС ВОСТОК" , ТОВ "ВОЛЬВО КОМПОНЕНТИ" і інші). Одночасно, компанія [Ferronordic](#), яка належить Volvo, продала ТОВ "Ферронордик машини", яке займається промисловими і спецмашинами. У Volvo в РФ ще залишається пару юридичних осіб. Частково завершила вихід і японська [Mazda Motor](#), яка в середині грудня закрила угоду з продажу російському партнеру своєї частки у спільному підприємстві "Мазда Соллерс Мануфекчурінг Рус" (МСМР) у Владивостоці. У Mazda ще залишається у власності ТОВ "МАЗДА МОТОР РУС".

Кількість продажів бізнесів іноземними компаніями в Росії

Крім виробників автомобілів синхронний вихід в грудні зробили декілька виробників упаковки та поліграфії.

Так, [Mayr-Melnhof Group](#) повідомила про продаж російських підприємств [MM Packaging](#), що їй належать, з випуску картонної упаковки — "ММ Поліграфоформлення Пекеджинг" і "ММ Поліграфоформлення Ротогравюр". Покупцем стала інвестиційна компанія Granelle. Сума угоди, схваленої державними органами, становила 134 млн. євро.

Компанія [Amcors](#) оголосила про завершення продажу своїх трьох заводів у Росії російському інвестору HS Investments після отримання всіх необхідних регуляторних дозволів та грошових надходжень. Вартість компенсації без готівки та боргів становить 370 мільйонів євро.

В грудні завершили продаж активів ще пару представників західних бізнесів. Так, американський виробник будівельних матеріалів [Owens Corning](#) продав російські активи структурі ДК "Росатом" Umatex. Найбільший незалежний нафтотрейдер [Vitol Group](#) продав частку у ТОВ «Схід Ойл», яке реалізує один із найбільших проєктів «Роснефти» на півночі Красноярського краю Росії. Також, ізраїльський військовий виробник [Plasan](#) продав російську дочку ТОВ "Оріон Композит", яка займалася техпідтримкою, і т. д.

Наступний огляд угод за січень 2023 року чекайте через місяць.

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)⁴

02.01.2023

***CMA CGM** (Франція, Логістика і транспорт) Статус за KSE - *виходять*

CMA CGM обмінє свої 25% акцій російського логістичного парку Яніно та океанського терміналу Moby Dik на додаткові 25% акцій фінського оператора терміналів Multi Link Terminal.

<https://loydlist.maritimeintelligence.informa.com/LL1143450/CMA-Terminals-divests-jointly-owned-Russian-assets-in-a-share-swap-with-Global-Ports>

***Dentons** (Міжнародна, Консалтинг і право) Статус за KSE - *вичікують*

Юридична фірма Dentons завершує офіційний вихід з Росії, але зберігає ділові зв'язки

<https://www.reuters.com/legal/legalindustry/law-firm-dentons-completes-formal-russia-exit-keeps-legal-ties-2022-12-16/>

***Unilever** (Велика Британія, Товари широкого споживання та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

BP (British Petroleum) (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

HSBC (Велика Британія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

BP, Unilever, and HSBC не змогли правильно вийти з Росії.

<https://www.cityam.com/bp-unilever-hsbc-have-failed-to-properly-exit-russia-new-report-warns/>

***Vitol Group** (Швейцарія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Vitol сьогодні оголошує про відчуження своєї частки в ТОВ «Восток Ойл».

<https://www.vitol.com/vitol-divests-interest-in-vostok/>

***UEFA** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *виходять*

Російський футбольний союз голосує за те, щоб залишитися в UEFA, незважаючи на триваючу заборону

<https://www.themoscowtimes.com/2022/12/30/russian-football-union-votes-to-remain-in-uefa-despite-ongoing-ban-a79855>

***KFC** (США, Громадське харчування) Статус за KSE - *виходять*

Повідомляється, що колишні ресторани KFC у Росії переживають хаос, оскільки, згідно з джерелами, ребрендинг тягне за собою падіння доходів.

<https://www.poultryworld.net/the-industrymarkets/market-trends-analysis-the-industrymarkets-2/kfc-chain-in-russia-is-going-through-turbulent-times>

***Alfa Laval** (Швеція, Виробництво) Статус за KSE - *залишаються*

Alfa Laval намагається експортувати різноманітні товари до Росії після того, як вони вийшли на швенську територію.

<https://www.dagensps.se/foretag/bolaget-vinner-i-ratten-far-exportera-till-ryssland/>

03.01.2023

***Gaztransport & Technigaz (GTT)** (Франція, Інженерія) Статус за KSE - *виходять*

Після поглибленого аналізу пакетів європейських санкцій № 8 і 9, які, зокрема, забороняють інжинірингові послуги з російськими компаніями, Група оголошує про припинення своєї діяльності в Росії.

<https://gtt.fr/news/ukraine-russia-update-gtts-exposure>

***Euroins (EIG)** (Болгарія, Страхування) Статус за KSE - *виходять*

Болгарська страхова група Euroins Insurance Group (EIG), яка входить до складу Eurohold Bulgaria, заявила, що погодилася продати свою дочірню компанію в Білорусі та 48,61% акцій російського бізнесу в рамках своєї стратегії зосередження лише на ключових ринках. з позитивною перспективою зростання.

<https://seenews.com/news/bulgarias-euroins-insurance-group-to-exit-russia-belarus-810166>

***Linde** (Німеччина, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

Росія заморозила активи Linde на 488 мільйонів доларів

<https://www.reuters.com/markets/europe/russia-freezes-linde-assets-worth-488-mln-2023-01-02/>

04.01.2023

***AMCOR** (Австралія, Товари широкого споживання та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Amcor оголосила про завершення продажу своїх трьох заводів у Росії російському інвестору HS Investments після отримання всіх необхідних регуляторних дозволів і грошових надходжень, включаючи отримання кінцевих залишків готівки.

https://www.inkworldmagazine.com/contents/view_breaking-news/2023-01-03/amcor-sells-factories-in-russia/

***BP** (British Petroleum) (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

BP все ще в центрі уваги через незавершений вихід Росії

<https://oilprice.com/Energy/Energy-General/BP-Still-In-Spotlight-Over-Incomplete-Russia-Exit.html>

05.01.2023

***Tennis Australia** (Австралія, Спорт) Статус за KSE - *залишаються*

Tennis Australia дотримується своєї позиції дозволити російським і білоруським гравцям змагатися на цьогорічному Australian Open, незважаючи на заклики заборонити їх.

⁴ Нещодавно, на сайт проекту <https://leave-russia.org/> був доданий новий розділ "Новини компаній", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

<https://wwos.nine.com.au/tennis/australian-open-russian-belarusian-ban-tennis-australia-response/240d8fae-52d5-48ac-9447-3c46dbaf38ef>

***MOL Group** (Угорщина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

MOL продовжить поставки СПГ з Росії.

<https://loydslist.maritimeintelligence.informa.com/LL1143477/MOL-to-continue-shipping-LNG-from-Russia>

06.01.2023

***Grundfos** (Данія, Інженерія) Статус за KSE - *виходять*

Grundfos остаточно виходить з Росії

<https://cphpost.dk/?p=142046>

***PwC** (Велика Британія, Консалтинг та право) Статус за KSE - *вийшли*

Колишній співробітник PwC на Кіпрі відкриває фірму для обслуговування клієнтів, пов'язаних з Росією.

<https://www.consultancy.eu/news/8356/former-pwc-cyprus-staff-launch-firm-to-serve-russia-linked-clients>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проекту leave-russia.org](#)

[YouTube проекту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)